

Mehmet Çetin

*İslâm'da
Kuyumculuk*

Alanında ilk eser...

Hayat

Mehmet Çetin

1958'de Şereflikoçhisar'da doğdu. İlköğretimi ni bu ilçede yaptı. 1976'da Ankara/Hasanoğlan Atatürk İlköğretmen Lisesi'nden ilkokul öğretmeni olarak mezun oldu.

Muş'da kısa süren ilkokul öğretmenliğinin ardından Eskişehir Eğitim Enstitüsü'nden 1979'da mezun olup, Erzurum ili Olur ilçesi lisesinde Türkçe-Edebiyat öğretmenliği yaptı. 1982 yılında Afyonkarahisar ili Şuhut ilçesi Şuhut Lisesi öğretmenliğinden ayrılarak baba mesleği kuyumculuğa döndü.

Şereflikoçhisar mahalli gazetelerinde köşe yazarlığı yaptı.

Yeni Asya Gazetesi'nde "Mütalâa" köşesinde haftalık yazılar yazar.

Bütün kitap ve yazılarını kişisel internet sitesinde yayınlamaktadır.

Hâlen İzmir'de kuyumculuk yapmaktadır. Evli, beş çocuk babasıdır.

Eserleri:

1. Risâle-i Nur Külliyyatı'nda Geçen Ayetler (2012)
2. İslâm'da Kuyumculuk (2014)
3. Kader Risalesi Mütalâası (Yayına hazırlanmakta)
4. Kuyumcunun Notları (Yayına hazırlanmakta)
5. Nâ'büdü Mütalâaları (Yayına hazırlanmakta)
6. Allah'ın Sıfatları (e-kitap)
7. Birinci Söz Mütalâası (e-kitap)
8. Musibet Dersi (e-kitap)

İrtibat için:

web : www.mehmetcetin.de

e-posta : irtibat@mehmetcetin.de

Twitter : twitter.com/mehmet0cetin

Facebook : facebook.com/mehmet0cetin

İÇİNDEKİLER

Kitap Hakkında Ne Dediler?	15
Önsöz	17

A. Kuyumcunun İslâmî Konuları

1. Girişte Kısa Hatırlatmalar	25
1.1 Duygu, Düşünce ve İnançları ile Bocalayan İnsanımız	25
1.2 Çareyi Ararken Dikkatli Olmak Gerekir	27
1.3 Dinin Kaynakları ve Değerlendirme Ölçüsü.....	30
1.4 İctihat Hakkında Kısa Mütalâa	34
1.5 Musavvibe Yaklaşımı	36
2. Altının İmalatı İle Alakalı Değerlendirme ve Tespitler	41
2.1 Altın İmalatında Kullanılan Madenlerin Fikhî Değerlendirmesi	41
2.2 İmalatta Taşlı Mamullerin Fikhî Değerlendirilmesi	44
2.3 Fire-Mihlama-Ramat-Tamirat-Kalafat Hakkında Fikhî Tespitler	48
2.4 Hurda Milyemi Mütalâası.....	50
2.5 Siparişin Fikhî Mütalâası	52
2.6 Ayarevinin Fikhî Değerlendirilmesi	53
2.7 İşçilik İsrافی	54
2.8 Tarih Farkının Mütalâası	56
3. Altının Alım Satımı ile Alakalı Konular	59
3.1 Telefonla Bağlantı Caiz mi?.....	59
3.2 Satılan Malın Özelliklerini Anlatmak	61
3.3 Alışverişten Vazgeçen Ceza Öder mi?.....	62
3.4 Satılan Malın İadesi	62
3.5 Kullanılmamış Ürün Alımında Dikkat Edilecek Fikhî Hususlar	63
3.6 Maliyetine ve Zararına Mal Satmak Dinen Caiz mi?	65
3.7 Tedavülde Olmayan Altının Alım Satımı	66
3.8 Olmayan Malın Satışı Caiz mi?	67
3.9 Yeminli Alışveriş Caiz mi?	68
3.10 Kâr Haddi	70
3.11 Kaparo Caiz mi?	72
3.12 Komisyon-Yüzdelik Almak Caiz mi?	74
3.13 Garantili Satış	74
3.14 Füçur-Açığa Mal Satmak ve Almak	75
3.15 Network Caiz mi?	76
3.16 Leizing Satış	77
3.17 Almada ve Satmada Vekâlet	78
3.18 Çantacılık	79
3.19 Gayr-ı Müslimlerle Ticaret	80
3.20 Sahibi Habersiz Alım Satım	81

3.21 Kadınların Takılarını Başkalarına Göstermelerine Sebeb Olmaktan Sorumlu muyuz?	82
3.22 Küpe, Bilezik Takmada Mesuliyet Konusu	83
3.23 Erkeğe Altın Satmada Mesuliyet	84
3.24 Taksitli Satış ile Faizli Bankaya Destek Konusunda Mesuliyet	85
3.25 Satın Alınan Malı Teslim Almadan Başkasına Satmak	86
3.26 Tartınızı Ağır Yapınız	87
3.27 Ticaretin İbadet Olması	88
3.28 Kampanyanın Fikhî Mütalâası	90
3.29 Kuyumculuğun Murabaha ile Alakası	90
3.30 Kâğıt Para ile Altın ve Gümüş Alım Satımı Caiz mi?	91
3.31 Altın Ticaretinde Genel Ölçü	92
4. Borçlanma	95
4.1 Vadeli Altın Satışının Fikhî Tespitleri	95
4.2 Altınla Borçlanma	102
4.3 Borçlanmada Enflasyon Farkı	108
4.4 Açık Hesap	111
4.5 Karz-ı Hasen Hakkında Fikhî Mütalâalar	113
4.6 Vefa-Geri Almak Şeklindeki Altın Ticareti	116
4.7 Emanet Bırakılan Altın	117
5. Kredi Kartı Kullanımı ve Bankaların Altın Satımı Konuları	121
5.1 Kredi Kartları Kullanımı Hakkında Kısa Malumat	121
5.2 Kredi Kartı ile Taksitli Altın Satımının Fikhî Mütalâası	127
5.3 Sınırlanan Altın Satışı Taksiti	131
5.4 Bankalardaki Altın Hesabı	131
5.5 Altın Hesabının Hukuki Niteliği ve Fikhî Açından Tahlili	134
5.6 Altın tahvili ve altın kira sertifikası	137
5.7 Altın tahvili ve altın kira sertifikasının fikhî açıdan tahlili	139
5.8 Bankaların Altın Alım Satımının Değerlendirilmesi	140
5.9 Forex-Forward-Abritaj ile Alışveriş Caiz mi?	143
5.10 Teminat Mektubu ve Çek	147
5.11 Bankaların ve İşyerlerinin Verdiği Promosyon Caiz mi?	148
6. Genel Konular	150
6.1 Alışverişte Dindar Kuyumcuğu Tercih Etmek	150
6.2 İyne Satışı ve Hile-i Şer'iyeye Hakkında Kısa Malumat	152
6.3 İyne Satışı Caiz mi? Veya Kredi Kartı ile Altını Taksitli Satıp, Tekrar Nakitle Almak Caiz mi?	155
6.4 Teverruk veya Faize Bulaşmadan Sermaye İhtiyacını Karşulamak ...	161
6.5 Altın Kullanmanın Fikhî Tespitleri	164
6.6 Elmas ve Pırlanta Kullanımı ve İmalatı	168
6.7 Altın Kiraya Verilir mi?	168
6.8 Altın Günü	170

6.9 Kulak Delmek, Erkeklerin Küpe Takması Caiz mi?	171
6.10 Cuma Namazı Vaktinde Alışverişin Durumu	173
6.11 Hırsızlık, Buluntu Malı Almak Satmak ve Gasbedilen Altının Ödenmesi	174
6.12 Unutulan Para ve Eşya Ne Yapılmalı?	177
6.13 Patent	177
6.14 Hava Parası Caiz mi?	177
6.15 İş Yerinin İşletilmesinin Kiraya Verilmesi	180
6.16 Sahte veya Taklit Ürün Yapmak	182
6.17 “Menkul Kıymetler Borsası” Hakkında Kısa Bilgi	183
6.18 Nazar Boncuğu, Cevşen ve Maşaallah, Hac Kolye	184
6.19 Parayı Koruma ve Artırma Yolları	187
6.20 Kuryecilik	189
6.21 Alım Satım ile Alakalı Çeşitli Konular	189
7. Özlük Hakları	192
7.1 İşçi ve İşveren Hakları Konusunda Fıkhi Tespitler	192
7.2 Sigorta Hakkında Fıkhi Tespitler	196
7.3 Yüzdellik veya Prim Esaslı İşçi Çalıştırmak	198
7.4 İş Mukavelesi	199
8. Kuyumcunun Zekât Konusundaki Fıkhi Tespitleri	205
8.1 İş yeri ile Alakalı Sorular	206
8.1.1 İş yerinin Demirbaş Eşyalarının Zekâtı	206
8.2 Personel ile Alakalı Sorular	206
8.2.1 İşçi ve Ücretlilere Zekât Verilmesi	206
8.3 Zekâtın Hesaplanması ile Alakalı Sorular	207
8.3.1 Altının Zekât İçin Nisap Miktarı	207
8.3.2 Kuyumcunun Zekât Hesabı	207
8.3.3 İşçiliğin Zekâta Dâhil Edilmesi	207
8.3.4 Altın ve Gümüş Karışımı Emtianın Zekâtı	209
8.3.5 Ziynet Eşyasının Zekâtı	209
8.4 Zekâtın Ödeme Şekilleri ve Zamanı	209
8.4.1 Zekâtın Tesbit Hesabı ve Verilme Zamanı	209
8.5 Ticari Emtianın Zekâtı Hakkında	210
8.5.1 Ticari Emtianın Zekât Hesabı	210
8.5.2 Ticari Emtianın Zekâtının Kendi Cinsinden Ödenmesi	210
8.5.3 Şirketlerin Zekât Hesaplaması	211
8.5.4 Şirket Ortaklarının Zekât Sorumluluğu	211
8.5.5 Değerli Taşların Zekâtı	211
8.6 Alacak- Borç Konularının Zekâtları	212
8.6.1 Alacak ve Borcun Zekâtı	212
8.6.2 Zekât Hesaplamalarında İleride Oluşacak Borçlar	213
8.6.3 Alacağı Zekâta Saymak	213

8.7 Genel Sorular	213
8.7.1 Eski Yılların Verilmemiş Zekâtları	213
9. Tutanaklar	215
9.1 Altın Takı Kira Sözleşmesi	215
9.2 Altın Emanet Tutanağı	219
10. Tarihteki Kuyumculardan	
Altın ve Mücevhere Alaka Duyanlardan Bazıları	221
10.1 Kuyumculuğun Piri	221
10.2 Zeyd bin Erkâm (ra)	221
10.3 Hz. Berâ bin Âzib (ra)	222
10.4 Fatih Sultan Mehmet	223
10.5 Yavuz Sultan Selim	223
10.6 Kanuni Sultan Süleyman	224
10.7 III. Mustafa	224
10.8 Selahaddin Zerkub	224
11. Okuma Parçaları	225
11.1 Korktuğum Hadis	225
11.2 Altı Eşya Hadisinden Dersler	228
11.3 İşçilik Bedeli Faiz Değildir!	233
11.4 Ayarlar Şeklindeki Tanzim, Hakkı Muhafaza Ediyor mu?	236
11.5 İlahî Mahkeme	239
11.6 Gazali'nin Değerlendirmelerinde Altın ve Nakit Mübadelesi	240
11.7 Değer Biçilemeyen Nimet	243
11.8 Değerini Bilen Anlar	244
11.9 Yahudi Kuyumcunun Sarkıntısı	245
11.10 Kuyumcu Bağırır	246
11.11 Kuyumculuk ve Kasaplık Yapmanın Sakıncası Var mıdır?	246
11.12 Mevlâna'ya Sema Yaptıran Meslek	247
11.13 İffetli Davran ki İffeti Bulasın	248
11.14 Neden Başka Bir Element Değil de Altın?	248
11.15 Telyin-i Hadid Hadisesi	250
11.16 Kuyumculukta Ahilik Dayanışması	251
11.17 Sedd-i Zerâyi Hakkında	252
11.18 Altın Fiyatları ile Gelen İmtihan-1	254
11.19 Altın Fiyatları ile Gelen İmtihan-2	256
11.20 Altın Fiyatları ile Gelen İmtihan-3	259
11.21 Çeyrek Altının Hesabının Hatırlattığı Hesaplar	261
11.22 Sınırlanan Altın Taksitinin Düşündürdükleri-1	263
11.23 Sınırlanan Altın Taksitinin Düşündürdükleri-2	265

B. İslâm'a Göre Kuyumculuk

12. Takdim Metinleri	271
12.1 Prof. Dr. Hayreddin Karaman	271
12.2 Prof. Dr. Hamdi Döndüren	272
12.3 Prof. Dr. Orhan Çeker	275
12.4 Prof Dr. Saffet Köse	275
13. Kuyumculuk Hakkında Fıkhî Tespitler	277
13.1 Fıkha Giriş	277
13.1.1 Fıkhî Tespitlere Girerken	277
13.1.2 Dikkatli Olunmalı	280
13.1.3 Tereddütte Kalan Müslüman Farklı Mezhebin Hükmüne Tabi Olabilir	282
13.1.4 Fıtrata Münasip Fıkhî Çözüm Lazım	286
13.1.5 Mezheplerin Birleşmesine Doğru	288
13.2 Sarf	290
13.2.1 Sarf Akdine Sektörel Bakış	290
13.2.2 Kuyumculuk ile Sarf Bahsinin Günümüzde Anlaşılması	290
13.2.2.1 Ayar veya Milyemin Fıkıhta Yeri	298
13.2.2.2 Kısaca Kuyumculuk Bilgisi	300
13.2.3 Kabz Konusunda Fıkhî Mütalâa	301
13.2.4 Sarfın Faiz ile Alakasında Muamele ve Mübadele Farkı	305
13.2.5 Ribevî Malların Faizle Alakası	309
13.2.6 Altın ve Gümüşün Faiz ile Alakası	314
13.2.7 Altının Alım Satımında Faize Düşmeyen Uygulama	318
13.2.8 Altının Ticaretini Muamele Olarak Nasıl Uygulayabiliriz?	319
13.2.9 Kuyumculukta Fazlalık Faizinin Farklı Fıkhî Mütalâası	322
13.2.10 İbn-i Kayyim el-Cevziyye'nin Altın Mübadelesindeki Farkın Fıkhî Mütalâası	327
13.2.11 Cins Farklılığı, Alışverişte Altın Faizden Korur mu?	335
13.2.12 Cins Farklılığında İşçiliğin Tesiri	339
13.2.13 Has Altında Değer Eşitleme Tekniği	342
13.2.14 İşçiliğin Bedele Dâhil Edilmesi	346
13.2.15 Bedele Dâhil Edilen İşçilik Mütalâası	349
13.2.16 İbn-i Cevziyye'nin İşçilik Hakkındaki Fıkhî Mütalâası	352
13.2.17 İşçiliğin Bedele Dâhilindeki Endişeler	355
13.2.18 İşçilik Konusunda Farklı Bir Değerlendirme	358
13.2.19 Endişelerin Giderilmesine Yönelik Çözüm Teklifleri	363
13.2.20 Standartlaşmaya Giden Yol	369
13.2.21 Odaların, Ücretleri Standartlaştırma Uygulamalarına Bakış	373
13.2.22 İşçilik Hakkında Mezheplerin Hükmü	375
13.2.23 İşçilik Konusunda Dikkate Değer ve Düşündürülen Nokta	377
13.2.24 Altının Altın ile Mübadelesinin Fıkhî Mütalâası	378

13.2.25 Sarrafiyenin Fikhî Tespitleri	379
13.2.26 Hayreddin Karaman'ın Sarrafiye Hükümü	385
13.2.27 Sarrafiyenin Fikhî Mütalâasında Farklı Yorum	391
13.2.28 Kuyumculuk Uygulamalarına Hasip Asutay'ın Değerlendirmeleri	393
13.2.29 Sarrafiye Konusunda Fıkıhçıların Özet Hükümleri	395
13.2.30 Para Hakkında Kısa Tarihi Bilgiler	398
13.2.31 Para Hakkında Fikhî Tespitler	402
13.2.32 Altın Para mı? Mal mı?	406
13.2.33 Döviz Alışverişinde Fikhî Tespitler	410
13.2.34 Altın Ticaretinin Nihai Fikhî Tespitleri	413
Sonsöz	423
Kaynaklar	427
Dizin	436

İthaf

***Babam Hacı Niyazi Çetin'e,
ağabeyim Ekrem Çetin'e
rahmet dileklerimle...***

***Emin, dürüst, Müslüman bir tacir,
kıyamet günü şehitlerle beraberdir.***

Kütüb-i Sitte 17/247

En faziletli amel, helal kazançtır.

Câmi'ü's-Sağir Muhtasarı, 1/345

Kuyumcunun terazisi; hakimin hükmüne,
müftünün fetvasına eş değerdedir.

Kitap Hakkında Ne Dediler?

Hocalarımızın kısaca özet halinde buraya aldığımız takdim metinlerinin tamamı kitabımızın 12.Takdim Metinleri bölümündedir.

Prof. Dr. Hayreddin Karaman

Sayın Mehmet Çetin'i bu yorucu ama gerekli çalışmayı yaptığı ve meslektaşlarına Allah rızası için yardımcı olmak istediği için tebrik ediyor, peşinde koştuğu yüce rızaya ermesini diliyorum.

Prof. Dr. Hamdi Döndüren

Hayırlı olsun, teori ile pratiği bir araya getiren güzel bir çalışma olmuş.

Prof. Dr. Orhan Çeker

Mehmet Çetin Bey'in gayretini takdirle karşılıyorum.

Prof. Dr. Saffet Köse

Mehmet Çetin'in elinizdeki İslam'da Kuyumculuk adlı çalışmasını çok önemseydiğimi belirtmek istiyorum. Gerçekten altın işlemlerinin yeni yüzünü tanımak için böyle bir çalışmaya ihtiyaç vardı. Fiili olarak kuyumculuk yapan ve bu konuyu iyi bilen Mehmet ÇETİN, fıkıhla meşgul olanların bu konudaki problemleri çözebilmeleri için onu tanımları yönünde ciddi bir kolaylık sağlamıştır.

Önsöz¹

Sıkıntılarla dolu bir devirde yaşıyoruz. Elimizi attığımız, gözümüzü çevirdiğimiz, kalbimizi verdiğimiz pek çok şey ummadığımız şekilde bizi yaralayıp üzüyor. Hâlimizin böyle olması istikbalimize de endişeyle bakmamıza yol açıyor.

Baba mesleğimiz olan kuyumculuk, bu dünyaya gözümüzü açtığımızdan itibaren içerisinde bulunduğumuz bir iş koludur. Uzaktan bakıldığında üzerinde tartışılmayan, gizemli ve pek çoklarının gıpta ettiği bir meslektir. Geçmişten beri fevkalade saygı ve itibar gören bir uğraş alanıdır.

İyi hatırlıyorum, yıllar önce baba memleketimiz Şereflikoçhisar'da kuyumculuk yaparken Almanya'da çalışan hemşehrimiz Raziye abla, giderken altınlarını bize teslim eder, geldiğinde alır kullanırdı. İzmir'e taşındığımızda bizdeki emanet altınlarını kimseye teslim edemeden taşındık. İznini kullanmak için İzmir'deki evladını ziyarete geldiğinde emanetini teslim ettik. Toplumun mutemet insanı olabilmek nadir bir hususiyettir. Bundan dolayı Rabbimize hamdediyoruz.

İlerleyen zaman içerisinde mesleğimizi yaparken birtakım sıkıntılar yaşamaya başladık. Önceleri farkına varamadığımız birtakım konular dikkatimizi çekmeye başlıyor, zihnimizde filizlenen suallere cevaplar arıyorduk. Mal almaya gittiğimizde İstanbul Kapalıçarşı esnafından dindar gördüklerimize kafamızı kurcalayan soruları soruyor ama cevaplar bizi rahatlatamıyordu.

Mesleğimizle ilgili olarak zihnimizi karıştıran hususlar ileriki yıllarda da artarak devam edince suallerimizi kaleme almaya başladık. Gazetelerin fıkıh köşelerine, Diyanet İşleri Başkanlığına, İl Müftülüğüne, fakültelerdeki fıkıh hocalarına, cemaatlerin öncülerine mesleki sorular yönelttik.

Nihayet kredi kartları toplumun hayatına girmeye başladı. Başlangıçta kuyumcu olarak fazlaca muhatap olmadık doğrusu. Ancak yaşanan krizlerden dolayı bankalara mesafeli duran vatandaşımız, kuyumcu

---

1 Bkz. 14. Son Söz

esnafından önceleri kredi kartı ile altın alarak, sonra da satıyormuş gibi yaparak nakit temin ederek nefes almaya çalıştı. Bu durumlarla biz, hâlâ cevabını aramaya, vicdanen rahatsız olduğumuz uygulamalardan çıkış yolu bulmaya uğraşırken, giderek çamura daha da battığımızı hayret ve esefle görüyor ve yaşıyorduk.

Bu fırtınalı günlerde bir rüya gördüm. Genelde rüya ile amel edilmese de bizim için fevkalade ehemmiyeti olan bu rüya, bize ışığın ucu olduğu gibi bazılarınıza da olabilir ümidi ve duası ile buraya almak istedik.

Fıkî konulardaki eserlerini dikkatle takip edip değer verdiğim Prof. Dr. Hayreddin Karaman Hocam ile beraberiz. İsterseniz hocama gönderdiğimiz e-mail ile devam edelim:

“Kıymetli Hocam,

Rabbim hayatınıza sıhhat, ömrünüze bereket versin, âmin. Sizi rüyamda gördüm, Rabbim hayırlara vesile kılsın inşaallah.

Sizinle henüz vicahen müşerref olamadım ama rüyamda sizi hemen tanıdım. Rüyamı izninizle anlatayım.

İnsanların rahat sığabileceği bir tünel içerisindeyiz. Dört kişi var içeride, bunlardan sizi hatırlıyorum, diğerlerini hatırlamıyorum ve tanımıyorum. Bu tünelin zemini yumuşak toprak olup ulaşım gemilerle yapılıyordu. Gemiler toprağın üzerinde âdeta suyun içerisinde yüzer gibiydiler. Sizler tünel içerisinde iken ben yalnız başıma tünelin diğer kısımlarını gezmeye çıktım. Önümde giden bahsettiğim gemiyi toprağın üzerinde yüzer vaziyette göttiğini hayretle seyrettim. Yüksekçe bir yerdeymişim ve tünelin aşağısına doğru kaymışım. Korktum, çabalayarak yukarıya çıkıp yanınıza geldim.

Bulduğumuz yerden ayrılmak için beraberce tünelin yüksek kısmından aşağıya ineceğiz. Doksan derece dik duran merdivenden ben sizin önünüzden inmekteyim. Merdivenin ilk basamağına bastığımda merdiven oynamaya başladı. Yüzükoyun yere yuvarlanmam mümkün iken ben ellerimle merdiveni tutmaya, dayandığı yere raptetmeye uğraşırken bir taraftan yüksek sesle dua ediyor ve sizden de dua ve yardım etmenizi istiyordum. Siz, hemen arkamdasınız ve yüksek sesle Rabbimize yalvarmaya başlıyorsunuz. Bir hayli yakarış ve feryadın ardından sizin merdiveni tutmaya muvaffak olmanızla salimen aşağıya iniyorum. Ben de aşağıdan merdiveni tutup sizin inmenize yardım ediyorum.

Aşağıda o gemiyi size gösteriyor, garipliğe dikkatinizi çekiyorum. Biraz önce buraları dolaştığımı, şuradan kayarak düştüğümü, tekrar geri geldiğimi, toprağın üzerinden geminin yüzercesine gittiğini anlatıyorum ve ikimizde hayretler içerisinde kalıyoruz.

Allah hayra getirsin, bu rüyamı sizinle paylaşmak arzu ettim. Siz daha iyisini bilirsiniz. Bunu neye ve nasıl yormak lazım? Benim rüya tabiri konusunda malumatım yok. Kuyumculuk ile alakalı suallerimle bir alaka kurmaya çalıştım ama beceremedim. Bir sıkıntının içerisindeyim doğrusu. Duamızı beklemekteyim.”

Prof. Dr. Hayreddin Karaman Hoca'nın cevabı ümit verici idi:

“Sevgili Mehmet kardeş,

Rüyamız inşaallah müjdeler ve uyarılar ihtiva ediyor.

Allah doğrusunu bilir, benim yorumum şöyle:

Gemi İslâm, toprak zemin içinde yaşadığımız çağın İslâm'ı yaşamak bakımından zorluklarla dolu oluşunu gösteriyor.

Ben İslâm'ı anlatan, Müslümanlara yardımcı olan biriyim. Birbirimizden ayrılırsak hepimiz riske girecek, zarar göreceğiz, ayrılmaz, yardımlaşmaya devam edersek selamete kavuşacağız. İnşaallah.”

O günlerde bu çalışmamıza konu olan soruları Hayreddin Karaman Hocamıza göndererek telefon ve e-mail ile görüş alışverişine başladık. Aldığımız cevaplar rahatlamamıza vesile oldu. Şükürler olsun, artık cesaretle bu suallerimize cevap veren derdimizi anlayan birilerini bulmaya başlamıştık.

Konunun üzerinde mesaimizi yoğunlaştırıp hocalarımızın internet sitelerine girerek, yardımlarını görerek kuyumculukla ilgili mesleki sıkıntılar ve çözüm yollarını paylaşmaya kadar geldik.

Dünyada mevcudiyetimizi sürdürürken, bizim dışımızdakilerin kurduğu ekonomik sistemler üzerinde karşılaştığımız fikhî sıkıntılarla alakalı esaslar, yorumlar, getirilen çözüm yolları artık daha ciddi olarak yeniden ele alınmalı diye düşünüyoruz. Gittikçe değişen ve ağırlaşan şartlar, ilerleyen teknoloji, büyüyen ülke ve dünya ekonomisi sadece esnafı değil, fakihleri de düşündürüyor. Yarınlara ufuk açacak çözümlerin ciddi bir şekilde ele alınarak ortaya konulması zaruri gözüküyor. Pek çok hususta sağlam bildiğimiz fetvaların yeniden mütalâasını yapip as-